Kmetijske in rokodelske Novice.

Na svitlobo dane od c. k. krajnske kmetijske družbe.

Tečaj V. | V srédo 17. Sušca 1847. | List 11.

Planínar.

Visoko verh planín stojím,
V veselji rajskim tù živím;
Tam dol' ljudjé prebivajo,
Veselje redko vživajo.
Prid' verh planín,
Nižave sín!

Men' pervo solnce zabliší,
Ko zajde, meni še svetlí;
Mrakóvi dol' stanujejo,
In serca omerzujejo.
Prid' verh planín,
Nižave sín!

Men' bistre sape zrak vedré,
Mí jasnijo glavó, sercé;
Tam dol' meglé se vlačijo,
Duhá moré in tlačijo.
Prid' verh planín,
Nižave sín!

Je poln čverstih cvetic moj stan,
Stojé viharju, zimi v bran;
Tam dol' mehkužne hirajo,
Se razcvetó, že umírajo.
Prid' verh planín,
Nižave sín!

Studenci bistri mi tekó,
Pojé mi čedo in travó;
Tam dol' se reke zberajo,
Jezove, breg poderajo.
Prid' verh planín,
Nižave sín!

Po jasnim meni sonlce gré,
Al zvezde migljejo svetlé;
Tam doli strele švigajo,
Med gromam hiše užigajo.
Prid' verh planín,
Nižave sín!

Potočnik.

Popolni poduk,

kakó krompir saditi, de bo pràv?

(Dalje.)

2. *Kakó gré krompirju gnojiti.*

V pervim sostavku smo povedali, po kterih sadežih se krompir zamore z nar večim pridam saditi. Če pa krompir na gnoj sadimo, je treba še tole vediti: Krompir na ravno na njivo navoženi gnoj saditi, ni pràv. Nar boljši je, v jeseni, ali pa saj nektere tedne pred sajenjem ga na njivo navoziti in ga podorati, de se bo po tem takim nekoliko sperstenel. V 8. listu pod nadpisam „Dober svèt kmetovavcam“ so gosp. Okra resnične besede govorili, ki tudi tù veljajo, rekoč: „Raztrošeni gnoj, ki se v kepah ne derží, ne more ne kipeti ne zgoreti, torej skorej nič ne zgubí svoje redivne močí, razun tega, de ni tako vroč, in de je, kakor pravimo, umorjen, kar nekterim rastljinam kakor zelju, lanú in ječmenu dobro dene“ — in pa tudi krompirju.

Na spomlad naj se njiva dobro preorje, de se gnoj z zemljo dobro pomeša.

Zató tudi bolj vroči konjski in ovčji gnoj ne tekne krompirju; nar boljši je goveji gnoj, posebno pa gnojnica, ktera se z zemljo nar hitrejši in nar bolj popolnama vzame. Gnojnica se sme pred sajenjem, pa tudi po sajenji na njivo voziti, tode v suhim vremenu bi polivanje z gnojnico mladimu krompirjevimu zelišu ne teknilo, kér bi ga posmodila.

Posebno dober gnoj za krompir na vsaki zemlji je navadni pepél. Gnojenje s pepélam nam bo clo na merzli, ilovnati, vlačni zemlji veliko veči perdelk krompirja dal, če polovico mahoviga pepéla (Torfasche), polovico pa žganiga apna vzamemo, in še malo dobriga pepéla primešamo. Na suho in vročo zemljo pa ne smeš imenovaniga mahoviga pepéla in apna djati, sicer bo krompir škodo terpel. Navadni ognjišni pepél pa se prileže vsaki zemlji. V vsako jamico, kamor se krompir sadí, naj se dene kake dve žlici pepéla ali pa imenovane apnene zmesi.

Tudi tako imenovana gnojna méšanca (Kompost) krompirju dobro tekne. Taka gnojna méšanca naj se naredí iz nekoliko dobre zemlje, pepéla, gipsa, gnojnice, sekretnice in — če jih je priložnost dobiti — iz tistih ostankov, ki se pri mjilárjih po kuhanji mjila ali žajfe dobijo. Takó že nekoliko postarana méšanca se trosí v jame, kadar se krompir sadí.

Na koncu tega sostavka še pristavimo, de so semtertje nekteri kmetovavci vsak krompirjev koščik, ki so ga sadili, v staro volnato cunico zavili, tako zavitiga v zemljo položili in krompirja pridelali, de je bilo kaj! Za celo njivo bi sicer mogli silno veliko volnatih cunj imeti — na kakim koščiku njive se pa ta reč vunder zamore poskusiti.

(Dalje sledí.)

Kratka razlaga nove c. k. postave zastran odkupovanja od tlák in desetín.

Desiravno je bilo že po dozdajnih postavah pripušeno, od tlák in desetín se odkupovati, so vender naš presvitli in milostljivi Cesar po sklepu od 14. Grudna 1846. leta ukazali novo postavo vpeljati, po kteri je to odkupovanje polajšano. Ta postava je v pretečenim mescu že na znanje dana bila od c. k. deželskih poglavarstev; mi bomo tedej tukej le ob kratkim poglavitniši rečí povédali, ktere so slehernimu kmetovavcu vediti potrébne.

Nar poprej moramo opomniti, de po ti novi postavi ni nikakor tláka in desetína overžena, ampak le odkupovanje od tlák in desetín je polajšano. Pa tudi odkupovanje ni zapovedano, ampak le na prosto voljo dano gruntnimu ali desetínskimu gospodu in pa podložniku; torej se k temu ne gospod in tudi podložnik ne moreta siliti.

Perpušeno je, de kmet odkupi tláko, ki jo je dolžán delati svoji gruntni gosposki z rokami ali z vožnjo, — in perpušeno je, de kmet odkupi desetíno, ki jo je dolžán odrajtovati svojimu desetniku. To odkupljenje je pa prostovoljno, to je, podložnik se ne more siliti, de bi se mogel od tláke in desetín odkupiti, pa tudi gruntne in desetínske gosposke ne morejo biti persiljene, za to ali uno ceno svoje pravice prodati.

To odkupovanje se zamore storiti takó:

1) Podložnik plača v denarjih svojimu gruntnimu ali desetínskimu gospodu toliko, za kolikor sta tláko ali desetíno med seboj prostovoljno vcenila (šacala). Po odrajtvilu tega denarja je podložnik na vékomej odkupljen od te tláke ali desetíne. —

2) Podložnik, ki ima zadôsti rodovitne zemlje, zamore namesto denarja tudi en kos svojiga zemljiša — to je svojih njiv, travnikov, gojzdov (borštov) i. t. d. gruntnimu ali desetínskimu gospodu v last dati. Za méro odločenih zemljiš se morata pa med seboj zastopiti. Po izročenji tega zemljiša gruntnimu ali desetínskimu gospodu, je podložnik tláke ali desetíne odvezan ali prôst; gosposke pa morajo vse cesarske štibre in davke od tih dobljenih zemljiš prevzéti. Take pogodbe pa zamorejo le storiti kmetovavci, kterim po odločenji imenovanih zemljiš še toliko grunta ostane, de se njih kmetijstvo v dobrim stanu obderží. —

3) Podložnik se zamore znebiti tláke ali desetíne tudi takó, de se kaki pravici odpové, ki jo ima do svoje gruntne ali desetínske gosposke. Nekteri podložniki imajo namreč pravico, na pašnikih svojih gosposk živino pasti, ali pa v gojzdih toliko lesá posekovati, kolikor ga jim je za domačo kurjavo ali pa za pohištva potréba; tode vselej se imajo pri gosposki oglasiti in za odkazovanje lesá v borštu prositi. Takim pravicam se zamorejo podložniki odpovédati, in takó postanejo, če tudi gosposka v to pervoli, prosti tlák ali desetín, gosposke pa so potem tudi odvezane svojih dolžnost. Tode se imajo med seboj za ceno tih pravic zastopiti.

4) Podložnik zamore tudi tláko in desetíno z drugimi deli ali odrajtvili nadomestiti, to je, de gruntni ali desetínski gosposki namest tláke ali desetíne kake druge déla ali letne odrajtvila opravlja. Za lastnosti in priméro takih del ali odrajtvil se mora podložnik z gosposko zastopiti. Letne odrajtvila se večidel v denarjih opravljajo in imajo z navadnimi obrésti ali čimži enake lastnosti. Takšno odkupljenje se kaže pripravno podložnikam, ki nimajo zadosti gotovine za plačila. V tih zadevkih se naredí kup ali cena tláke in desetíne, se storí pisana pogodba, ktera ima veljavo dolžniga pisma, in podložnik se zavéže od tega kupa gosposki odrajtovati oblétno obrést (čimž) v denarjih, takó, kakor se odrajtuje od drugih dolgov. De se pa taka zavéza s posestvam podložnika združi, se to pismo na zemljiše tlačana ali desetínca vpiše ali intabulira in ima pervo pravico pred vsimi drugimi dolgovi, ako so bili ravno že pred intabulirani. To pravico perve stopnje v gruntnih bukvah zadobijo pa tudi denarji (kapital), ki so za splačevanje tláke ali desetín od kot drugod sposojeni in gruntni ali desetínski gosposki odrajtani bili.

(Konec sledí.)

Zboljšanje kmetijstva v poslednjih 70 letih.

De se je kmetijstvo v poslednjih 70 letih veliko poboljšalo, je očitno kot beli dan. To bi se pa ne bilo zgodilo, ko bi se bili kmetovavci le stariga deržali in ko bi bili sinovi le to delali, kar so njih očetje znali.

Štiri velike in očitne stopnje, ktere so kmetovavci v poslednjih 70 letih v kmetijstvu naprej storili, so tele:

perva, de so začeli okoli 1770. leta pogostama deteljo sejati in živino v hlevih rediti;

druga, de so jeli korún (krompir) saditi;

tretja, de so jeli setev žit in druzih sadežev umno verstiti in primerno premenovati;

četerta pa, de so jeli za pomnoženje gnojá bolj skerbeti, senožeti močiti in za rejo lepši govedine poganjati se.

Nar veči zasluge za povzdigo nemškiga — po tem pa tudi našiga — kmetijstva ima slavni Têr (Thaer), ki je bil iz perviga zdravnik, po tem pa se je kmetijstva poprijel in v tem takó visoko stopnjo dosegel, de ga sploh le „očeta nemškiga kmetijstva“ imenujejo, in de mu bodo sedaj v Lipnici na Nemškim krasen spominik napravili, h kterimu je tudi veliko slovenskih kmetovavcov pripomoglo.

Pijančevanje — huda človeška kuga.

(Dalje.)

Z žalostjo vidimo prav pogostama, de stariši že svoje male otroke v kerčme jemljejo in jih takó že od malih nog pijančevati vadijo — in v ti hudi razvadi je tretji vzrok, de se pregreha pijanosti zmirej bolj razširjuje. Komej je začel fant hlače nositi, že sedí s svojim ljubeznjivim očetam v kerčmi pri bokalu; žena pride z mlado hčerko ponoči po možá, in kér pijanca ni nikakor domú spraviti, obsedí tudi mlado deklè v kerčmi, in takó so otroci z očmí in ušesi priče hudobíj, ki se tolikrat po gostivnicah godé. Iz tacih otrók — Bogú naj bo potoženo! — bodo enkrat še hudobniši očetje in matere, kakor so njih malopridni stariši bili. O žlahtna zalega prihodnjiga rodú!

Četerti vzrok, de je čezdalje več pijancov, je sedanja niska cena žganja. Zares velika velika dobrota nam je krompir — pa je tudi velika nesreča za človeški rod. Vsak berač se že zdaj lahko v kerčmo vsede, in se za 4 krajcarje krompirjevca napíje, de ga komej baše!

Peti vzrok je gerda navada, de pri vsaki kupčíi, pri vsaki menitvi, pogodbi i. t. d. mora „likof“ biti. Če bi ga takrat ne pili, mislijo, de ne bo sreče. Bokal za bokalam pride na mizo, in še le kadar je miza mo-

kra in vse pijano, je kupčija gotova. Marsikteri se drugi dan kesá, ko vidi, de so ga osleparili — pa je že prepôzno! Včasih je bil mož beseda, zdej pa je večidel le vino mož! Včasih je peljal kmet žito v mesto na prodaj in kar je skupil, je prinesel trezen domú; zdej jih je dosti tacih, ki polovico tega, kar so skupili, koj v kerčmah po poti pusté. Ali ni taka?

Še več druzih vzrokov pijančevanja bi zamogli povedati, pa se ne bomo pri njih delj mudíli, ampak brez ovinkov nar poglavitniši vzrok te gerde pregrehe imenovali, in ta je: preveliko število gostivnic ali oštaríj.

Kerčme ali gostivnice morajo biti, zató kér so potrebne ne le popotnikam, ampak tudi takim ljudém, ki domá nimajo potrebne postrežbe. Tudi med kerčmarji in kerčmaricami jih je veliko poštenih, pobožnih, častí vrednih, ki bodo naše besede poterdili in nas hvalili, de, ko se malopridnim beznícam zoperstavljamo, se za poštene gostivnice poganjamo.

Zató si tudi za prid domovine skerbne deželske gosposke prizadevajo, število gostivnic pomanjšati, kér spoznajo, de preveliko število gostivnic je le v škodo deželi. Pa to se ne da z enim mahlejem odpraviti; počasi se bo pa že storilo.

De je pa veliko veliko preveč gostivnic, to sleherni vé, kterimu so naši kraji le nekoliko znani. Če pride semtertje na 82 ljudí ena gostivnica, ali ni to veliko preveč, če zraven tega še pomislimo, de mali otroci, stare babice in tudi marsikteri odrašeni možki in ženske ne hodijo v kerčme. Če ima vás z 9 hišami 3 kerčme, ali ni to od sile? — Kamor se v tacih vaséh gospodár gane, naj gré na polje ali v cerkev; kamor se hlapec podá, naj pelje konje v kovačnico ali naj jih žêne na vodo — povsod jima vinski kazač spod strehe pred nosam bengljá: kufrast kerčmar, perlizljiva natákarca (kelnerca) ali pa debela kerčmarica z belim pertam na pragu stojí, de jo lahko vsak že od deleč vidi.

(Dalje sledí.)

Novica kmetovavcam.

Mačko v žaklji kupiti,
Je včasi dobro teržiti.

Zató kér je korún pretečeno jesen povsod več ali menj pognjil, ga je neki kmetovavec blizo Postojne celo njivo v nemar pustil, po kteri je le gnoja raztrosil. Pred nekimi tedni je v zemlji pušeni krompir prodal, in sicer za 5 gold. srebra, misleč, de ga je dobro spečal, kér je menil, de je v zemlji že davnej vès krompir sognjil. — Unidan ukaže kupec gnoj na njivi skupej pograbiti in krompir izkopati, pa čudo prečudo! — 3 polne vozé, okoli 45 centov lepiga in zdraviga krompirja nakoplje, ki mu nar manj 130 gold. dobička kaže; kér se zdaj krompir v Terstu cent po 3 gold. lahko spečati da. — Iz tega se vidi, de ni krompir v zemlji od pretečene jeseni nič več gnjil. (Illirisches Blatt.)

Tiskavnica za zelje in répo.

Koristna tiskavnica (preša), ki je bila v 47. listu 1846 od gosp. Žirkoviga priporečena in v podobi pokazana, je v Gomilskih straněh začéla teško kamnje iz zeljnih in répnih kadí odpravljati. Jožef Šram iz Gomilske (Gomilsko) na Štajarskim jih naréja prav dober kup. *) Gotovo bo mojstru vsaka keršenca hvalo védila, ki se je dozdaj pri kadéh pretegovala.

—o—

*) Radi bi kup te tiskavnice zvedili, in prav ljubo bi nam bilo, ko bi nam mojster Šram majhno podobo (Modell) pohvaljene tiskavnice poslati hotel. Vredništvo.

Iz dvéh pisem gosp. Andreja Skôpca, misijonarja v Ameriki.

Gosp. Andrej Skôpec so iz svojiga sedanjiga misijonskiga mesta dvéma svojih tukajšnjih prijatlov pisma od 11. Grudna pretečeniga leta poslali, iz kterih bravcam Novic sledéče damo:

„Znano vam je, de sim 1. Maliga serpana leta 1845 v Terstu na barko šel, in 21. Kimovca v Novim Jorku na suho stopil, po tém ko sim bil 81 dni na morji. Od ondod sim šel 30. Kimovca zjutrej naprej nar pred z parobrodam, potém pa po železnici, in sim bil ob eni popoldne v Filadelfíi, ki je po velikosti drugo, po lepôti pa pervo mesto (séverne) Amerike. Namenjen sim bil, drugi dan dalje iti v Pitsburg; kér sim pa hôtel per P. P. Ligorijanarjih prenočiti, me P. Gutenhof, ki je tudi Avstriján, peljá k prečastit. škofu Patriciju Kenriku; in tù so mi pergovarjali, za nekaj časa v Filadelfíi ostati, kar sim pervolil. Drugi dan 1. Kozoperska mi je zročena cerkev presv. Trojice, ki je bila tisti čas ravno brez duhovniga, z lepim prostornim stanovanjem vred. Tukej sim duhovno službo z božjo pomočjo do 12. Veliciga serpana leta 1846 oskerboval. Moji farmani so bili iz vsih nemških dežél in iz rojenih Amerikanov vkup zneseni; dosti veséliga sim per njih vžil, de ločitev ni bila lahka; pa so bile tudi mnoge zopernosti zraven.“

„Mesca Veliciga travna sim bil v Baltimoru ob času dežélniga cerkvéniga zbora, kjer sim vse severnoamerikanske škofe vidil. — 1. dan Veliciga serpana mi dajo prečast. škof O Konor iz Pitsburga vediti, de naj do njih pridem, kér me za néko nemško sosésko zlo potrebujejo. Nisim si upal se dalje muditi, kér sim ravno zatega voljo v Ameriko prišel; in tedej sim jim na znanje dal, de pridem. — 12. Veliciga serpana zvečér sim se vzdignil po železnici na Baltimore, in od tod nekaj po železnici, nekaj z navadno pošto, na zadnje z parobrodam pridem 14. tistiga zvečér v Pitsburg, kjer so me prečast. škof v svojo hišo vzeli. — 19. Veliciga serpana zjutrej s pošto naprej grem, drugi dan zvečer pridem peš do pervih svojih novih farmanov, 21. dan tistiga mesca pa sim bil na svojim misijonskim mestu.“

„Ta misijon ima tri večí sosésके z lesenimi cerkvami, kterih ena je pa še le na pol izdélana. Dva večí kraja sta Klarijon in Šipenvile, v kterih je le malo katoljčanov. Cerkve imajo clo slabo perpravo za božjo službo, takó de mi prav v dobro pride, kar sim seboj pernesel; marsikaj bi se še potrebovalo, ko bi se dalo lahko napraviti; pa sej še za mašnika nikjer ni lastniga stanovanja. Do zdaj vsako nedeljo per drugi treh večih sosésk duhovno opravilo imam, in otroški nauk po malim začenjam. Pot storim večidel na konji, ki mi ga ljudjé dajó; kér so soseske od štirih do osmih ur narazin. Ljudjé mi postrežejo, kar vidijo de mi je ljubo; zdrav sim zmirej.“

„Kônec Kimovca sim bil v Pitsburgu, kjer je bil škofijski zbor obhajan, in nova lepa in velika cerkev, gotiško zidana, posvečena. — Pozneje mi je bilo od tod povedano, de so gosp. Mozetič iz Gorice konec Kozoperska prišli. — Od gosp. Pirca imam zadnje pismo od 10. Kozoperska; povedó mi, de se vsi naši rojaki v Mišiganu dobro počutijo; le P. Ivo Levic so se iz Noviga Jorka zavoljo svoje bolehnosti v Evropo vernili; *) gosp. Pirc mi tudi obljubijo, de me bodo enkrat obiskali, ako jim spolnim, kar od mene hočejo. — Gosp. Baraga so bili Veliciga travna in Kimovca v Detroitu, kjer dajo svoje índijanske bukve spet natisniti.“

„Kar sim Pensilvanskiga prehodil, sim vidil le griče in globíne, brez skalnatih hribov; obrašeno je vse z

*) Gosp. P. Ivo Levic so že od Listopada v Ljubljani.

hrastmi, smerekami, borovci i. t. d. Seliša (vasi) so še bolj redke, proti krajnski deželi komej četerti del velike. Zemlja je od začetka práv rodovitna, kér je spočita. Kmetíje so velike; njive in travniki semtertje po več oralov mérijo. Veči perdelki so pšenica, rèž, turšica; malo sočivja, nekoliko ajde; letas malo korúna, na nekterih krajih je tudi gnjil; répe nisim vidil, korenja malo, zelja malo. Od sadja so bile le jabelka in breskve, druziga malo. — Jed in pa kuha je dosti drugači, kakor v Evropi; od tega bi bilo več pisati. — Stanovanja v ti strani, kjer sim jest, so majhne bajte iz hlodov, vse drugači narejene, kakor krajnske leséne hiše. — Praviga vina od terte skorej tukej ni dobiti, ampak le ponarejene sladke vina. Za sveto mašo sim vino dvakrat v Pitsburgu kupil, in sicer méro, ktera kaka dva bokala derží, za 75 stotinov, to je za 1 gold. 31 krajc., tako de bokal pride na 46 krajc.; in to je bilo neko bélo francosko vino, take dobrote, kakor bi utegnilo na krajnskim v kerčmi po 16 krajc. biti. — Ljudjé so v ti strani zlo zdravi; v bolj zapadnih deželah néki níso takó.“ —

„Bog vas obvaruj vse v svoji ljubezni, in tudi mene, in nas vse s svojo milostjo podpiraj.“

P. H.

109 let star mož na Krajnskim.

Gosp. Maksimiljan Himmer, c. k. komisijski zdravnik v Krajnski gori so nam tole za Novice na znanje dali:

3. Grudna lanjskiga leta je na Koroški Beli na Gorenskim umerl Jožef Kenda, 109 let star mož, ki je pod 6 cesarji in 10 papeži živel. Rojen je bil v Bolcu v letu 1737, in odrašen je v vojaški stan stopil. V tem stanu je avstrijanskim cesarjem veliko let služil in tudi v turški vojski bil. Na Hrovaškim se je bil oženil in več let tam prebival. Pred nekimi leti — že práv star — se je na Hrušico blizo Jeseníc preselil, pozneje pa na Javorniku živel, kjer mu je več let dobrotljiva baron Cojzova rodovina potrebni živež darovala. Clo do zadnje ure je rad okoli hodil, se ravno pokonci deržal, pa tudi ni oslepil in ne oglušil. Pred smertjo ta dan ga je moč zlo zapustila, kar ga je nekoliko ostrašilo, kér ni bil svoje žive dni nikdar bolán. 3. dan Grudna zjutrej so ga mertviga našli na klopi pri peči — njegovi navadni postelji.

Černe bukve.

Neko podrejeno babo, ki se žlahtna gospá imenovati da, in svojo grozovitno roko tudi še poljubiti ponuja, posebna želja po fazanih mika. Kér pa ti le po redko perletijo, zató si razvajeno željo s kopuni, kterim fazanov vkus dati vé, spolnuje. Ona kuha v vini neko začimbo (Gewürz), po tem pa vrelo vino v žive kopune vliva, jih za vrat obesi, in v tej strašni žgalini cerkniti da. — Kdo zamore to nečloveško ravnanje z ubogo stvarjo brez groze poslušati? — Černe bukve so za tako divjakinjo še premalo. —c.

Drobtinice iz raznih časopisov.

(Hvala, komur hvala gré.) Ako kter rokodelec zavoljo umnosti, pridniga napredovanja in poštenosti očitno pohvalo zasluži, jo gotovo zasluži Ljubljanski tesárski mojster gosp. Juri Pajk. „Ilirski list“ je tedej práv storil, de je tudi v nemškim časopisu lepe vednosti hvale vredniga mojstra razglasil, kteriga bravci Novic že davnej častno poznajo.

(Kolendar za puk) to je pratika za ljudstvo, ktero je Zagrebška kmetijska družba letas vpervič na svitlo dala, je vse hvale vredna in po pravici zasluži, de bi si jo vsak hrovaško-slavonski kmet omislil. Lepa misel je bila častitiga vrednika, gosp. Dragutina Rakovca, de je povesti s podobami, ki jih je lani Goriška družba zoper terpinčenje žival tudi Novicam priložiti dala, v ti pratiki natisniti dal. Cena ličnо natisnjene pratike je 6 krajc.

(Nove slovanske kmetijske Novice) so jeli v Belimgradu na Serbskim ob novim leti za Serbske poljodelce na svitlo dajati, pod nadpisam: Čiča Srečkov, list za srbske zemljodelce. Cena tega lista, ki je ves po izgledu naših Novic sostavljen, je razun poštovine 4 gold. Vrednik je gosp. A. Nikolič. Vsaki torek se izdaja ena pola v četertini. Na čelu nosi podobo, Novični podobi nekoliko enako. — Práv serčno želimo, de bi imenovani list práv veliko bravcov imel!

Žalostna novica.

Iz Pešta pišejo, de lakota na Ogerskim zmirej hujši prihaja; v samim Novograškim komitatu je blizo 50,000 ubozih ljudí, ki nimajo kaj jesti. Med kruh mešajo žaganje, ali pa namest kruha jedó lanene preše.

Odgovor.

Tudi slavni českí časopis „Kwety“ v 27. listu oznani, de so presvitli Cesar vodja nemških šol v Celji, gospoda Matija Vodušeka, opata in mestniga fajmoštra izvolili, in praša pri ti priliki: „Radi bi zvedili, ali so to tisti Vodušek, ki so nedavno v Novicah krasni sostavek od učiteljskiga stanú spisali?“ Z veseljem odgovorimo, de so.

Vredništvo.

Naznanje novim naročníkam Novíc.

Letas se je toliko novih prejemnikov Novíc oglasilo, de so nam pervi peteri listi pošli in de moramo drugi natis napraviti. Berž, ko bo moč, bo nov natis dokončan, in naročníki bodo kmalo tudi perve petere liste dobili, ktere jim sedaj nismo mogli poslati. Rêkli bi, de je gosp. Vertovcova kemija Novícam posebno veliko novih prejemnikov naklonila, kér je njena hvala zares enoglasna.

Vredništvo.

Popravki.

Vsaka tréh večih rék, ki se v poglavítne vode na Slovénskim vtekajo in v njih zgubíjo, ima svoje imé od tiste poglavítne vode, v ktero se steka: Murica (Mürz) od Mure, Dravina (Drau) od Drave, in Savina (San) od Save, kakor de bi se povedalo, čija (čigava) de je. To mi je dopovédal ne davno neki učen Slovan. Po tem takim ne porečem več Sovína, kakor v 51. listi lanjskiga tečaja, temuč Savina, bêri: Sávna.

—o—

V listu 10, v pesmi: V spomín sv. Cirila in Metoda v 7. versti beri:

O pač naglo prišla je tje bila do meje Slovenje.

Današnjimu listu je perdjan peti del kemije.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani 13. Sušca. gold.	kr.	V Krajnju 8. Sušca. gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače	2	54	3	5
1 » » banaške	3	—	3	6
1 » Turšice	2	3	2	4
1 » Soršice	—	—	2	44
1 » Rèži	2	15	2	14
1 » Ječmena	1	47	1	54
1 » Prosa	1	42	1	40
1 » Ajde	1	35	1	25
1 » Ovsa	1	6	1	5

Vrednik *Dr. Janez Bleiweis.* — Natiskar in založnik *Jožef Blaznik v Ljubljani.*